

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 23. listopadu 2007 (19.11)
(OR. en)**

15362/07

**RECH 378
ATO 155
COMPET 388
REGIO 52
TELECOM 147**

POZNÁMKA

Odesílatel: Generální sekretariát

Č. předchozího dokumentu: 14690/1/07 RECH 325 ATO 145 COMPET 348 REGIO 43

Předmět: Výsledek jednání Rady ve složení pro konkurenceschopnost konaném dne 23. listopadu 2007
- závěry Rady o vědeckých informacích v digitálním věku

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o vědeckých informacích v digitálním věku ve znění, které na svém zasedání konaném dne 23. listopadu 2007 přijala Rada ve složení pro konkurenceschopnost.

ZÁVĚRY RADY
O VĚDECKÝCH INFORMACÍCH V DIGITÁLNÍM VĚKU:
PŘÍSTUP, ŠÍŘENÍ A UCHOVÁVÁNÍ

RADA EVROPSKÉ UNIE,

PŘIPOMÍNÁ:

- doporučení Komise ze dne 24. srpna 2006 o digitalizaci kulturního materiálu a jeho přístupnosti on-line a o uchovávání digitálních záznamů (Úř. věst. 2006/L 236/28) a související závěry Rady ze dne 13. listopadu 2006 (Úř. věst. 2006/C 297/01);
- sdělení Komise ze dne 14. února 2007 o „vědeckých informacích v digitálním věku: přístup, šíření a uchovávání“ KOM(2007)56;
- zelenou knihu Komise ze dne 4. dubna 2007 nazvanou „Evropský výzkumný prostor: nové perspektivy“ KOM(2007)161.
- zásady a pokyny OECD pro přístup k výsledkům výzkumu financovaného z veřejných prostředků, na kterých se dohodly všechny země OECD v roce 2007;

BERE V ÚVAHU, že:

- přístup k vědeckým informacím – publikacím a údajům – a jejich šíření jsou zásadní pro rozvoj evropského výzkumného prostoru a mohou napomoci urychlovat inovace;
- internet vytvořil nebyvalé možnosti šíření, sdílení a rozvíjení výsledků úsilí v oblasti výzkumu;

- informační a komunikační technologie převratně mění způsob, kterým vědci komunikují, provádějí výzkum a předkládají znalosti;
- v éře vysokorychlostního propojení a vysoce výkonných počítačů se informace ukazují být klíčovým prvkem pro moderní vědu;
- systémy publikace vědeckých údajů jsou klíčové pro jejich šíření a kontrolu kvality, zejména prostřednictvím vzájemného hodnocení, a proto mají zásadní vliv na politiky financování výzkumu a na excelenci evropského výzkumu;
- univerzity, knihovny, výzkumné organizace a organizace financující výzkum, vydavatelé vědeckých publikací a další zúčastněné strany v nedávných letech značnou měrou investovali do informačních technologií pro dostupnost on-line;
- efektivní a dlouhodobé uchovávání digitálních záznamů vědeckých informací je pro současný a budoucí vývoj evropského výzkumu zásadně důležité;

1) VÍTÁ

- sdělení Komise KOM(2007)56 o „vědeckých informacích v digitálním věku: přístup, šíření a uchovávání“ jako základ pro další práci na evropské úrovni v oblasti přístupu a uchovávání vědeckých informací;

2) UZNÁVÁ

- hlavní příspěvek univerzit, mezinárodních výzkumných organizací, výzkumných subjektů, knihoven a dalších veřejných organizací, jakož i vydavatelů vědeckých publikací, k procesu šíření vědeckých informací;

- že nové internetové modely šíření informací vyvolaly důležitou diskusi všech zúčastněných stran o přístupu k vědeckým informacím a jejich šíření a zejména o přístupu k vzájemně hodnoceným vědeckým článkům;
- že v posledních letech byla schopnost vědeckých knihoven zpřístupňovat výzkumným pracovníkům široký okruh publikací ovlivněna **celkovým** zvýšením cen vědeckých časopisů (včetně elektronického šíření publikací);
- strategický význam, jenž pro vědecký rozvoj Evropy mají současné iniciativy zaměřené na rozvoj dlouhodobě fungujících modelů pro volný přístup k vědeckým informacím;

3) ZDŮRAZŇUJE

- potřebu zajistit rychlý a široký přístup k výsledkům výzkumu financovaného z veřejných prostředků;
- že členské státy mají velký zájem o efektivní vědecký informační systém, který maximalizuje socioekonomický dopad veřejných investic do výzkumu a technologického rozvoje;
- význam, jaký má dostupnost vědeckých výsledků výzkumu, financovaného z veřejných prostředků, za ekonomicky schůdných podmínek bezplatně na internetu, včetně odloženého volného přístupu;
- přeshraniční povahu mnohých výzkumných činností, jejich finančních zdrojů a jejich distribučních kanálů;
- význam lepšího přístupu k nezpracovaným údajům a archivačním zdrojům údajů a materiálů, jenž umožní novou analýzu a využití překračující rámec toho, co předpokládal původce údajů;

- že nové formy elektronické komunikace mají potenciál umožnit otevřený přístup k údajům a vědeckým publikacím a poskytnout jedinečnou možnost otevřeného vývoje nástrojů pro vyhledávání, analýzu a integraci údajů, které mohou být případně posíleny společnými normami, pokud jde o formát;
- že politiky a postupy týkající se přístupu k vědeckým publikacím a údajům z výzkumu a jejich šíření se v členských státech rozvíjejí různou rychlostí;
- význam účinné spolupráce mezi jednotlivými aktéry, včetně agentur pro financování, výzkumných pracovníků, výzkumných institucí a vydavatelů vědeckých publikací, v souvislosti s přístupem, šířením a ochranou vědeckých publikací a údajů z výzkumu;

4) BERE NA VĚDOMÍ

- nedávné zprávy vyzývající Komisi, aby zlepšila přístup k výsledkům pocházejícím z výzkumu, který financuje, včetně zpráv Evropského poradního výboru pro výzkum a Vědecké rady Evropské rady pro výzkum podporujících volný přístup k výsledkům výzkumu financovaného Společenstvím;
- záměr Komise podporovat další výzkum systému vědeckého publikování a provést studii hospodářských aspektů uchovávání digitálních záznamů;

5) VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY

aby v rámci prvních kroků a v souladu s přílohou

- posílily vnitrostátních strategie a struktury pro přístup k vědeckým informacím, jejich uchování a šíření a řešily organizační, právní, technické a finanční otázky;
- posílily koordinaci mezi členskými státy, velkými výzkumnými ústavy a financujícími orgány v oblasti politik a postupů týkajících se přístupu, uchování a šíření;
- maximalizovaly přístup výzkumných pracovníků a studentů ke vědeckým publikacím, zejména zlepšením postupů veřejného pořizování v souvislosti s vědeckými informacemi; k tomu by mohla patřit i výměna informací ohledně těchto postupů a zvýšení transparentnosti smluvních podmínek „velkých obchodů“ a přezkoumání možností financujících orgánů, výzkumných institucí **a vydavatelů vědeckých publikací** z různých členských států pracovat společně s cílem dosáhnout úspor z rozsahu a účinného využití veřejných prostředků sdružováním požadavků;
- zajistily dlouhodobé uchování vědeckých informací – včetně publikací a údajů – a věnovaly náležitou pozornost vědeckým informacím ve vnitrostátních strategiích pro uchování informací;

6) VYZÝVÁ KOMISI

aby v rámci prvních kroků a v souladu s přílohou

- monitorovala osvědčené postupy, pokud jde o volný přístup k evropským vědeckým dílům, včetně děl vzešlých z rozsáhlých experimentů vědeckých obcí a velkých výzkumných ústavů, a podpořila rozvoj nových modelů, které by mohly zlepšit přístup k výsledkům evropského vědeckého výzkumu;
- monitorovala současnou situaci týkající se veřejných virtuálních vědeckých knihoven v EU a další probíhající vývoj v rámci Evropy v souvislosti s přístupem studentů a výzkumných pracovníků k vědeckým informacím a k uchovávání jejich digitálních záznamů, jakož i příslušné právní rámcové podmínky, které mohou mít dopad na přístup k těmto informacím;
- vyzkoušela volný přístup k vědeckým údajům a publikacím vycházejícím z projektů financovaných rámcovými výzkumnými programy EU s cílem posoudit vhodnost přijetí zvláštních smluvních požadavků;
- podporovala výzkum uchovávání digitálních záznamů a také experimenty s infrastrukturami pro vědecké údaje a široké rozmístování těchto infrastruktur s přidanou hodnotou napříč hranicemi, institucemi a obory pro volný přístup k vědeckým informacím a jejich uchovávání;
- podporovala zlepšování koordinace politik a prosazování konstruktivní debaty a výměny informací mezi zúčastněnými stranami a přispívala k nim;

A. Zadání pro členské státy:

1. Posílit vnitrostátní strategie a struktury pro přístup k vědeckým informacím a jejich šíření prostřednictvím:	
vymezení jasných politik pro šíření vědeckých informací a přístup k nim, včetně souvisejícího finančního plánování;	2008
podpory, v rámci těchto politik, bezplatného přístupu přes internet k výsledkům výzkumu financovaného z veřejných prostředků, s ohledem na ekonomicky udržitelné způsoby řešení tohoto úkolu, včetně odloženého volného přístupu;	od r. 2008
systematického posouzení podmínek ovlivňujících přístup k vědeckým informacím, včetně: <ul style="list-style-type: none"> - [způsobu, jakým výzkumní pracovníci uplatňují svá autorská práva k vědeckým článkům;] - úrovně investic do šíření vědeckých informací ve srovnání s celkovými investicemi do výzkumu; - využití finančních mechanismů za účelem zlepšení přístupu, například vracení DPH u předplatného digitálních časopisů knihovnám; 	2008
zajištění, aby archivy vědeckých informací byly trvalého charakteru a interoperabilní;	2010
zapojení hlavních zúčastněných stran do debaty o vědeckých informacích (vědce, financující orgány, knihovny, vydavatele vědeckých publikací)	2008

2. Zlepšit koordinaci politik a postupů pro přístup a šíření mezi členskými státy prostřednictvím:	
prozkoumání možnosti vnitrostátních financujících orgánů definovat společné základní zásady volného přístupu;	2008
zlepšení transparentnosti smluvních podmínek „velkých obchodů“ financovaných z veřejných prostředků a posouzení možností dosáhnout úspor z rozsahu sdružováním požadavků;	2008
úsilí o dosažení interoperability vnitrostátních archivů vědeckých informací s cílem usnadnit dostupnost a vyhledatelnost vědeckých informací za hranicemi dané země;	2009
přispění k účinnému posouzení pokroku na evropské úrovni, informování Komise o výsledcích a zkušenostech s alternativními modely šíření vědeckých informací.	2008

3. Zajistit dlouhodobé uchovávání vědeckých informací – včetně publikací a údajů – a věnovat náležitou pozornost vědeckým informacím ve vnitrostátních strategiích pro uchovávání prostřednictvím:	
vymezení strukturovaného přístupu k dlouhodobému uchovávání vědeckých informací a začlenění tohoto přístupu do vnitrostátních plánů pro uchovávání digitálních záznamů zavedených v souladu s doporučením Komise ze dne 24. srpna 2006 a závěry Rady ze dne 13. listopadu 2006 o dostupnosti kulturního materiálu on-line a o uchovávání digitálních záznamů;	Polovina roku 2008
zohlednění zvláštního charakteru vědeckých informací při zřizování legislativního rámce (včetně povinného výtisku) nebo zavádění praktických struktur pro uchovávání digitálních záznamů.	2009

B. Zadání pro Komisi, aby provedla opatření oznámená ve sdělení o „vědeckých informacích v digitálním věku: přístup, šíření a uchování“, především:

1. Vyzkoušet volný přístup k vědeckým publikacím vycházejícím z projektů financovaných rámcovými výzkumnými programy EU prostřednictvím:	
vymezení a provedení konkrétních experimentů s volným přístupem k vědeckým publikacím vycházejícím z výzkumu financovaného Společenstvím, a to i odloženým volným přístupem.	od r. 2008

2. Podpořit experimenty a infrastruktury s přeshraniční přidanou hodnotou pro přístup k vědeckým informacím a jejich uchování prostřednictvím:	
spolufinancování výzkumných infrastruktur, zejména propojením digitálních archivů na evropské úrovni a spolufinancováním výzkumu uchování digitálních záznamů v rámci sedmého rámcového programu; podpory experimentů s volným přístupem s jasnou přeshraniční přidanou hodnotou.	od r. 2007

3. Přispívat ke zlepšení koordinace politik mezi členskými státy a ke konstruktivní debatě mezi zúčastněnými stranami prostřednictvím:	
zapojení zúčastněných stran do debaty o vědeckých informacích na evropské úrovni	od r. 2007
sledování osvědčených postupů, pokud jde o volný přístup k evropským vědeckým dílům.	od r. 2008